

Výroční zpráva o výkonnosti Strategického plánu SZP 2023-2027

Shrnutí pro veřejnost zpracované na základě čl. 134 odst. 12 nařízení (EU) č. 2021/2115

Výroční zpráva o výkonnosti SP SZP zahrnuje informace o aktivitách prováděných ve finančním roce 2024 v období od 16. října 2023 do 15. října 2024.

V rámci finančního roku 2024 (dále jen „FY 2024“) byla spuštěna implementace již téměř pro všechny plánované intervence Strategického plánu SP SZP (dále jen „SP SZP“), nicméně platby byly pro FY 2024 realizovány pouze pro přímé platby, plošné platby rozvoje venkova a některé sektorové intervence (včelařství, vinařství, sektor vajec, brambor a okrasných rostlin). Z projektových intervencí byly proplaceny pouze podnikatelské plány pro mladé zemědělce v rámci intervence 49.75.

Přímé platby

Výplaty přímých plateb na základě jednotné žádosti (dále jen „JŽ“) 2023 proběhly ve FY 2024 v souladu právními předpisy EU. Vydávání rozhodnutí a platby byly dle předem známého harmonogramu administrace zahájeny 1. 12. 2023. FY 2024 byl zároveň rokem příjmu JŽ pro rok 2024, kdy v termínu do 15. 5. 2024 byly ze strany žadatelů podávány žádosti o přímé platby. Po tomto termínu mohl žadatel podat jednotnou žádost až do 10. 6. 2024, ale se sankcí 1 % za každý den prodlení.

V roce 2024 proběhl příjem na všechny intervence přímých plateb dle SP SZP na období 2023–2027 s výjimkou intervence „06.31 Režimy pro klima a životní prostředí – Udržitelné hospodaření s živinami – fosforem a dusíkem“, která nebyla implementována v roce 2024 na národní úrovni. Úprava intervence 06.31 byla předmětem 1. modifikace SP SZP. Ve verzi 2.1 SP došlo oproti verzi 1.3 k náhradě za původně plánovanou intervenci Precizní zemědělství. Z hlediska intervenční logiky bude příjem žádostí a výplata podpory „06.31 Režimy pro klima a životní prostředí – Udržitelné hospodaření s živinami – fosforem a dusíkem“ možný až od roku podání žádosti v roce 2025, nepřímý efekt intervence přispívající ke zlepšení kvality vody se promítl dle podmínek definovaných SP SZP již v průběhu roku 2024. Počet hektarů nebo kusů v podaných žádostech téměř dosáhl nastavených cílových hodnot u většiny intervencí PP. Je tedy patrné, že cílové hodnoty byly u většiny intervencí PP nastaveny správně.

Sektorové intervence

Vinařství

Pro sektor vinařství byl zahájen příjem žádostí u intervencí „62.58 Restrukturalizace a přeměna vinic“ a „63.58 Investice do výroby vína“ na základě nařízení vlády č. 69/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření v odvětví vína, které nabylo účinnosti 1. 6. 2023. Na základě tohoto příjmu byly prováděny platby ve FY 2024. V souladu s čl. 156 nařízení (EU) 2021/2115 byly ve FY 2024 doplacen i podpory poskytované na základě čl. 46 nařízení (EU) č. 1308/2013 (dobíhající podpory). Od 6. 10. 2024 byl spuštěn příjem žádostí s předpokladem výplat ve FY 2025. Za FY 2024 bylo v rámci intervencí v odvětví vína vyplaceno celkem 4 953 988 EUR (z toho 2 628 703 EUR dle NV č. 69/2023 Sb. a 2 325 284 EUR v rámci dobíhajících podpor). Roční finanční příděl činil

4 954 000 EUR, nevyčerpáno bylo pouhých cca 12 EUR. Je tedy zřejmé, že potřeby odvětví byly správně identifikovány a intervence správně zacíleny.

Včelařství

Příjem žádostí za sektorové intervence ve včelařství byl spuštěn v období od 1. 8. 2023 – 31. 7. 2024, a to dle pravidel vymezených nařízením vlády č. 53/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření v odvětví včelařství. V tomto období probíhal příjem žádostí u všech šesti podporovaných sektorových intervencí ve včelařství. Za toto období bylo žadatelům vyplaceno celkem 89 mil. Kč (cca 3,6 mil EUR), z toho 1,8 mil. EUR ze zdrojů EU, přičemž celková alokace činila cca 106 mil. Kč, resp. 2,1 mil. EUR ze zdrojů EU. Podpořeno bylo celkem 625 637 včelstev, což je 91 % včelstev chovaných na území ČR.

Ovoce a zelenina

Došlo ke zpoždění v implementaci nového systému, nařízení vlády č. 82/2023 Sb. o stanovení podmínek provádění společné organizace trhů organizacemi producentů bylo přijato až v březnu 2023. Až poté mohly organizace producentů (dále jen „OP“) podávat žádost o uznání a schválení operačního programu. V sektoru ovoce a zelenina bylo v roce 2024 uznáno 16 OP, ale pouze 6 OP (z toho 2 nadnárodní) začaly provádět své operační programy v rámci SP SZP od 1. 1. 2024. Za 1. pololetí roku 2024 zažádaly o podporu ve výši 26,7 mil. Kč (cca 1 mil. EUR), která se však nestihla ve FY 2024 vyplatit. Všechny operační programy provedené v roce 2024 budou proplaceny ve FY 2025.

Ostatní sektory

V rámci sektoru vajec byly na jaře roku 2024 uznány tři OP, z toho jedna nadnárodní (NOP), a schváleny tři operační programy (OPP). OPP jsou schválené na tři roky. Celkem je v OP v sektoru vajec činných 15 členů, o finanční podporu ve FY 2024 zažádalo 8 členů OP. Proplaceno bylo dvěma OP celkem cca 30 mil. Kč (1,2 mil. EUR), a to v rámci intervence „79.47 Investice a výzkum“, kde byla požadována podpora celkem na 14 výdajů. OP v současné době neprojeví ve svých OPP zájem o intervenci „84.47 Ekologická nebo integrovaná produkce“ a „86.47 Enviromentální opatření“. OP mají možnost své schválené OPP měnit, takže nelze predikovat jejich případný zájem o tyto intervence i do dalších FY, stejně jako není možné aktuálně predikovat možnost vzniku nového OP.

V sektoru okrasných rostlin je od 1.1.2024 uznána jedna OP se svým operačním programem. Ve FY 2024 byla této organizaci producentů vyplacena částka cca 2 mil. Kč (87 tis. EUR), a to v rámci intervencí „89.47 Odbyt produkce – soustředění nabídky“ a „91.47 Environmentální opatření a opatření ke zmírnění klimatu“. Dalšími intervencemi realizovanými v roce 2024 byly intervence „93.47 Propagace, komunikace a marketing“ a intervence „88.47 Kvalita produkce“. V roce 2024 nebyly zatím využity intervence „87.47 Investice a výzkum“, „92.47 Poradenské služby a technická pomoc“ a „90.47 Prevence krizí a řízení rizik“. V následujícím roce může dojít k uznání druhé OP, případně výplatám jiných intervencí.

V rámci sektoru brambor byly v roce 2024 uznány tři OP, z toho jedna nadnárodní OP. Všem byly schváleny operační programy. Ve FY 2024 byla vyplacena pouze podpora ve výši cca 9 mil Kč (352 tis. EUR) na intervenci „95.47 Investice do hmotných a nehmotných aktiv“. Ve schválených operačních programech mají OP zahrnuty ještě intervence „94.47 Zlepšování udržitelnosti a efektivnosti přepravy a skladování produktů“ a „97.47 Pojištění sklizně a produkce“. O intervenci „96.47 Odborná příprava, včetně odborného vedení“ stávající OP zatím neprojeví zájem.

Rozvoj venkova

Příjem pro plošné intervence probíhal společně s přímými platbami v rámci JŽ od 15. 4. 2024. Současně probíhal až do 30. 11. 2024, tedy s přesahem do FY 2025, příjem žádostí na intervenci „41.73 Zalesňování zemědělské půdy – založení porostu“ a na intervenci „42.73 Založení agrolesnického systému“.

Ve FY 2024 pokračoval kontinuální příjem žádostí pro intervenci „54.78 Podpora poradenství záměr a) Individuální poradenství“ zahájený 25. 4. 2023. Od 1. 4. 2024 byl zahájen kontinuální příjem pro záměr c) Specializované poradenství.

V rámci FY 2024 dobíhalo druhé kolo příjmu žádostí o schválení Programových rámců SP SZP pro Místní akční skupiny v rámci intervence 52.77 LEADER, které bylo zahájeno dne 1. 9. 2023. Programové rámce SP SZP bylo možné podávat až do 31. 1. 2024. Od března 2024 pak bylo možné předkládat projekty žadatelů z území MAS.

Od 21. 11. do 12. 12. 2023 probíhalo podzimní kolo příjmu (2. kolo) pro následující 2 intervence: „38.73 Investice do obnovy kalamitních ploch“ a „39.73 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin“. Podáno bylo celkem 119 žádostí o dotaci za cca 139 mil. Kč (cca 5,5 mil. EUR).

Dne 19.12. 2023 na základě alokace stanovené řídicím orgánem zařadil SZIF vybrané Žádosti o dotaci do kategorie Doporučen/resp. Nedoporučen. Schvalování a realizace bude probíhat ve FY 2025.

Od 30. 4. do 21. 5. 2024 probíhalo jarní kolo příjmu (3. kolo) pro 7 projektových intervencí. Podáno bylo celkem 2 104 žádostí o dotaci za cca 5 mld. Kč (cca 200 mil. EUR).

Dne 4. 6. 2024 na základě alokace stanovené řídicím orgánem zařadil SZIF vybrané Žádosti o dotaci do kategorie Doporučen/resp. Nedoporučen. Schvalování a realizace bude probíhat ve FY 2025.

Od 8.10 do 29. 10. 2024, tedy s přesahem do FY 2025, probíhalo podzimní kolo (4. kolo) pro následující intervence: 33.73 – Investice do zemědělských podniků; 34.73 – Investice do zpracování zemědělských produktů; 38.73 – Investice do obnovy kalamitních ploch; 39.73 – Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin; 49.75 – Zahájení činnosti mladého zemědělce; 51.77 – Inovace při zpracování zemědělských produktů; 53.77 – Podpora operačních skupin a projektů EIP. Doporučené projekty 4. kola byly zveřejněny 12. 11. 2024.

Pro projektové intervence rozvoje venkova dále pokračovala administrace (včetně schvalování) projektů zaregistrovaných v rámci 1. a 2. kola, vyhlášených v roce 2023.

Platby pro intervence rozvoje venkova na základě JŽ z roku 2023 proběhly v souladu právními předpisy EU do 30. 6. 2024. Platby pro intervence rozvoje venkova na základě JŽ 2024 byly zahájeny v prosinci 2024 a budou probíhat do 30. 6. 2025.

Z projektových intervencí byly ve FY 2024 vyplaceny pouze dotace na realizaci podnikatelských plánů v rámci intervence „49.75 Zahájení činnosti mladého zemědělce“, které byly zaregistrovány v rámci 1. kola v roce 2023 v částce cca 13 mil. EUR.